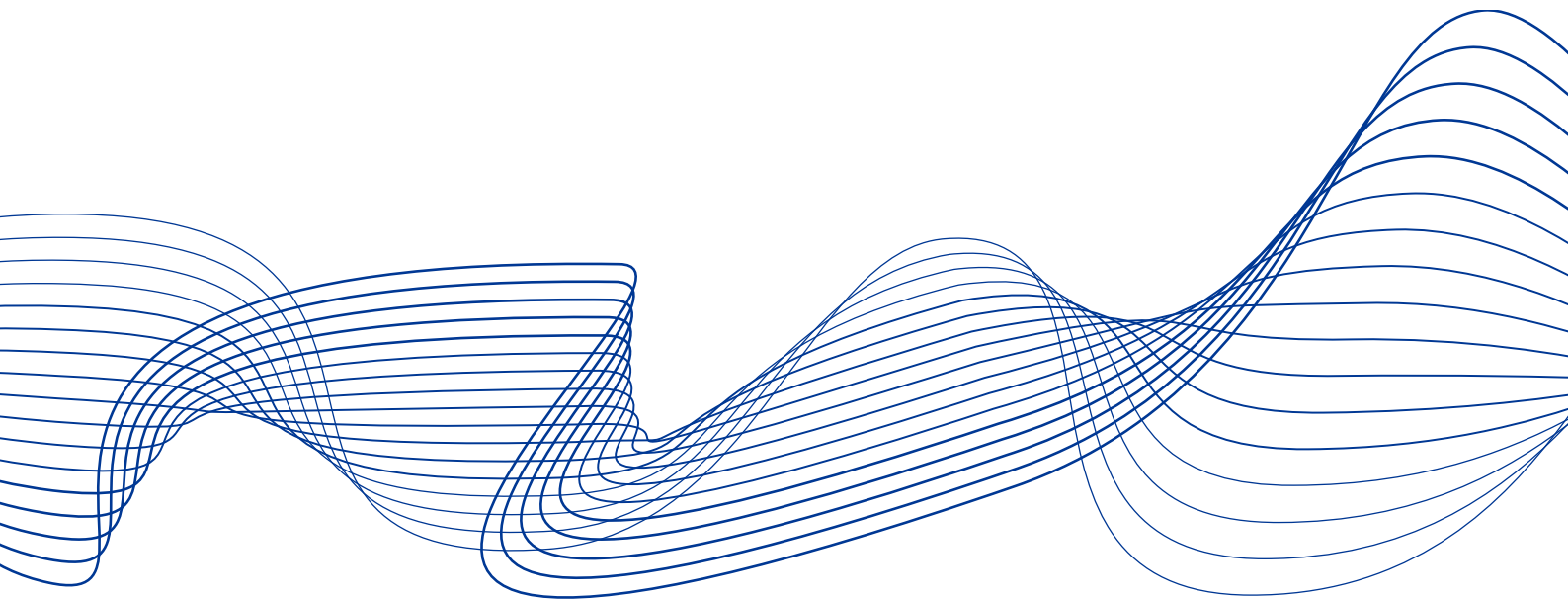

Vuosikertomus

2017

EJRK

Euroopan järjestelmäriskikomitea

Euroopan finanssivalvojen järjestelmä

Sisällys

Esipuhe	2
Tiivistelmä	3

Esipuhe

*Mario Draghi,
EJRK:n
puheenjohtaja*

Euroopan järjestelmäriskikomitean (EJRK) seitsemäs vuosikertomus kattaa ajanjakson 1.4.2017–31.3.2018. Tuona aikana EJRK seurasi edelleen tarkasti rahoitusjärjestelmään ja talouteen liittyviä tekijöitä, joista voi aiheutua rahoitusvakautta uhkaavia järjestelmäriskejä Euroopan unionissa (EU). Se havaitsi neljä keskeistä riskiä.

Vuosikertomuksen kattamalla jaksolla EJRK tarkasteli erityisesti liikekiinteistösektorilla ja pankkitoiminnan ulkopuolisella rahoitussektorilla tapahtunutta kehitystä. Kiinteistötiedoissa olevien aukkojen täydentämisestä antamansa suosituksen julkaisemisen jälkeen EJRK tutki mahdollisia uusia tietolähteitä ja kartoitti liikekiinteistöjä koskevien tietojen saatavuuden. EJRK myös jatkoi pankkitoiminnan ulkopuolisella rahoitussektorilla ilmenevien riskien seurantajärjestelmän kehittämistyötä, jonka osana julkaistiin toinen

varjopankkitoiminnan seurantaraportti (EU Shadow Banking Monitor). Lisäksi EJRK julkaisi riskiyhteenvedossaan (risk dashboard) uusia indikaattoreita keskusvastapuolista ja vakuutusyhtiöistä.

EJRK ottaa kyberhyökkäysten uhan vakavasti, ja se perustikin järjestelmätason kyberturvallisuutta käsittelevän eurooppalaisen ryhmän (European Systemic Cyber Group) foorumiksi, jolla voidaan keskustella meneillään olevista toimista ja levittää tuoreinta tietoa uusista kansainvälisistä aloitteista.

Lisäksi EJRK piti edelleen yllä makrovakauspoliittista keskustelua järjestämällä useita konferensseja ja työpajoja. EJRK:n toinen vuotuinen konferenssi pidettiin syyskuussa 2017. Siinä käytiin paneelikeskusteluja makrovakaussäätelyn lainsäädännöllisistä näkökohdista ja makrovakauspoliittikan harjoittamisesta pankkisektorin ulkopuolella. Konferenssin istunnoissa käsiteltiin myös EU:n pankkitoiminnan haasteita ja tulevaisuutta, tarvittavia toimia järjestämättömien saamisten ongelman ratkaisemiseksi EU:n pankkisektorilla ja varjopankkitoimintaan liittyvien riskien seuranta.

Kiitän lämpimästi Euroopan keskuspankin varapääjohtajana toukokuuhun 2018 asti toiminutta Vítor Constânciota, joka on EJRK:n hallintoneuvoston ja ohjauskomitean jäsenenä tukenut EJRK:n toimintaa sen alusta lähtien.

Tiivistelmä

EJRK havaitsi vuosikertomusjaksolla neljä keskeistä riskiä, jotka voisivat uhata olennaisesti EU:n rahoitussektorin vakautta. Ne olivat riskipreemioiden korjausliike maailman rahoitusmarkkinoilla, pankkien sekä vakuutus- ja eläkeyhtiöiden taserakenteiden jatkuvat heikkoudet, valtioiden, yritysten ja kotitalouksien velkakestävyysaasteet sekä varjopankkitoiminnan haavoittuvuudet ja niiden leviäminen muualle rahoitusjärjestelmään. Kuten kahdessa edellisessä vuosikertomuksessa, EJRK piti äkillistä riskipreemioiden korjausliikettä maailmalla edelleen huomattavimpana riskinä rahoitusjärjestelmän vakaudelle. Edellisvuodesta poiketen pankkien sekä vakuutus- ja eläkeyhtiöiden taserakenteiden heikkouksiin liittyvät riskit pudotettiin suurten riskien luokasta keskisuurten riskien luokkaan. Lisäksi valtioiden, yritysten ja kotitalouksien velkakestävyysaasteiden aiheuttamat riskit nostettiin yhtä tasoa ylemmäksi keskisuurten riskien luokkaan.

Nämä EU:n rahoitussektorin vakautta uhkaavat järjestelmäriskit toimivat pohjana epäsuotuisalle makrotaloudelliselle skenaariolle, jonka EJRK toimitti Euroopan pankkiviranomaiselle (EPV) vuonna 2018 suoritettavaa EU:n laajuista pankkisektorin stressitestiä varten. Samoihin riskeihin nojaututtiin myös laadittaessa epäsuotuisia skenaarioita Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen (EIOPA) vuonna 2018 suorittamaa vakuutussektorin stressitestiä varten. Skenaarioista kerrotaan tarkemmin englanninkielisessä vuosikertomuksessa.

EJRK muutti vuonna 2017 makrovakaustoimien vastavuoroisen soveltamisen järjestelmää, jotta ns. vähäpätöisyysperiaatteen (de minimis) mukaisia olennaisuuskynnyksiä sovellettaisiin mahdollisimman yhdenmukaisesti. Uuden järjestelmän mukaan makrovakaustoimen käyttöön ottavan jäsenvaltion on esitettävä ehdotus laitostasolla sovellettavaksi korkeimmaksi olennaisuuskynnykseksi, kun se pyytää toimensa vastavuoroista soveltamista. EJRK vahvistaa jäsenvaltion ehdotuksen, jos se pitää sitä asianmukaisena, tai suosittaa jotakin toista olennaisuuskynnystä.

Lisäksi EJRK julkaisi likviditeetti- ja vipurahoitusriskejä koskevan suosituksen puuttuakseen järjestelmäriskeihin, jotka liittyvät likvidiuden epätasapainoon ja vivutuksen käyttöön sijoitusrahastoissa. Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle (ESMA) ja Euroopan komissiolle osoitetussa suosituksessa tarkastellaan likviditeetin hallinnassa käytettäviä välineitä, yleisvalvonnan ja maksuvalmiutta koskevan stressitestauksen käytäntöjä, tehostettua raportointia sekä vivutusrajojen asettamisvaltuuksien soveltamista käytännössä.

EJRK jatkoi pankkisektorin makrovakaussäätelyn kehittämistyötä julkaisemalla raportin, jossa käsitellään kansainvälisen IFRS 9 -tilinpäätösstandardin vaikutuksia rahoitusvakauteen. Raportissa todettiin, että IFRS 9 on kaiken kaikkiaan huomattavasti parempi kuin IAS 39 -standardi ja että rahoitusvakauden näkökulmasta sen hyötyjen odotetaan olevan suuret. Luottotappioiden läpinäkyvyys lisääntyy, ja ne kirjataan aiempaa varhemmin ja lopullisemmin. Raportissa tuotiin esiin myös useita seikkoja, joita on tarpeen tarkastella IFRS 9 -standardin täytäntöönpanon jälkiarvioinnissa, kuten odotettavissa olevien luottotappioiden kirjaamismallin suhdannekäyttäytyminen ja sen vaikutus pankkien toimintatapoihin. EJRK julkaisi myös raportin järjestämättömien saamisten ongelman ratkaisemisesta EU:ssa. Siinä esitettiin ehdotuksia EU:n ja euroalueen tasolla toteutettavia muita aloitteita täydentäviksi toimiksi. EJRK jatkoi pankkisektorin makrovakaussäätelyn kehittämistyötä myös antamalla komissiolle lausunnon

makrovakaussäätelyyn kuuluvista rakenteellisista puskureista. Se ehdotti useita muutoksia, joita olisivat muun muassa muita rahoitusjärjestelmän kannalta merkittäviä laitoksia koskevan puskurin enimmäismäärien huomattava korottaminen, järjestelmäriskipuskurin tehostaminen ulottamalla se koskemaan ei-syklisen, rakenteellisten järjestelmäriskien lähteitä ja rakenteellisia puskureita koskevien menettelysääntöjen muuttaminen.

EJRK antoi oman panoksensa myös pankkisektorin ulkopuolisen makrovakaussäätelyn kehittämiseen osallistumalla säätelyn uudelleentarkasteluun ja vastaamalla EU:n tasolla järjestettyihin kuulemisiin. Euroopan markkinarakenneasetuksen tarkistustyön yhteydessä EJRK julkaisi raportin, jossa esitetään ehdotuksia nykysääntösten vaikuttavuuden ja läpinäkyvyyden lisäämiseksi. Raportissaan EJRK vastasi myös ESMAn järjestämään kuulemiseen, jonka aiheena oli ohjelunnon myötäsyklisyyttä torjuvista keskusvastapuolten vakuustoimenpiteistä. Lisäksi EJRK nimesi osa-alueita, joilla keskusvastapuolten elvytys- ja kriisintarkaisujärjestelyjä koskevia säädösehdotuksia tulisi parantaa, jotta ne vastaisivat tehokkaammin makrovakaustarpeita. Vakuutusalan makrovakaussäätelyn suhteen EJRK nimesi osa-alueita, joilla Solvenssi II -järjestelmää voitaisiin tehostaa, ja peräänkuulutti vakuutusosalalle luotavia yhdenmukaisia ja koko EU:n kattavia elvytys- ja kriisintarkaisujärjestelyjä.

Jäsenvaltiot ottivat käyttöön kansallisia makrovakaustoimia saman verran kuin vuonna 2016. Vuotta 2017 voidaan verrata paremmin vuoteen 2016 kuin aiempiin vuosiin, sillä vuonna 2016 koko vakavaraisuusdirektiivin ja vakavaraisuusasetuksen mukainen makrovakaussäätely oli jo käytettävissä useimmissa jäsenvaltioissa. Vuonna 2017 suurin osa jäsenvaltioista toteutti makrovakaustoimia, joista useimmilla tiukennettiin säätelyä suhdanneriskien lieventämiseksi. Tämä tapahtui yleensä enimmäisluototussuhteen ja vastasyklisen pääomapuskurin avulla, mutta myös järjestelmäriskipuskuri oli usein käytetty keino.

EJRK myös arvioi edelleen suositustensa noudattamista. Vuosikertomusjaksolla EJRK aloitti tai sai valmiiksi viiden suosituksen arvioinnin. EJRK:n arvion mukaan EPV oli noudattanut kaikilta osin sille osoitettua suositusta luottolaitosten rahoituksesta. Rahamarkkinarahastoja koskevan suosituksen, vastasyklisen puskurikantojen asettamista koskevista ohjeista annetun suosituksen ja makrovakaussäätelytoimenpiteiden rajat ylittävien vaikutusten arvioinnista ja vapaaehtoisesta vastavuoroisuudesta annetun suosituksen arvioinnit ovat meneillään. EJRK arvioi joiltakin osin myös sitä, miten oli noudatettu sen suositusta vastasyklisen puskurikantojen hyväksymisestä ja asettamisesta kolmansissa maissa (Euroopan talousalueen ulkopuolella) oleville vastuille.

Syyskuussa 2017 pidettiin EJRK:n toinen vuotuinen konferenssi, jonka tarkoituksena oli edistää makrovakaussäätelytoimenpiteiden keskustelua ja kehittää edelleen makrovakaussäätelytoimintajärjestystä. Konferenssin paneelikeskusteluissa keskityttiin makrovakaussäätelyn lainsäädännöllisiin näkökohtiin ja makrovakaussäätelytoiminnan harjoittamiseen pankkisektorin ulkopuolella. Konferenssin istunnoissa käsiteltiin myös EU:n pankkitoiminnan haasteita ja tulevaisuutta, toimia järjestämättömien saamisten ongelman ratkaisemiseksi EU:n pankkisektorilla ja varjopankkitoimintaan liittyvien riskien seuranta.

Julkaisutiedot

© Euroopan järjestelmäriskikomitea, 2018

Postiosoite 60640 Frankfurt am Main, Germany
Puhelin +49 69 1344 0
Internet www.esrb.europa.eu

Kaikki oikeudet pidätetään. Kopiointi on sallittu opetuskäyttöön ja ei-kaupallisiin tarkoituksiin, kunhan lähde mainitaan.

Vuosikertomuksen tiedot perustuvat 31.3.2018 käytettävissä olleisiin tietoihin. Termien ja lyhenteiden selityksiä on EJRK:n verkkosivuilla olevassa (englanninkielisessä) [sanastossa](#).

ISSN 1977-527X (pdf)
ISBN 978-92-95210-98-1 (pdf)
DOI 10.2849/5975 (pdf)
EU:n luettelonumero DT-AB-18-001-FI-N (pdf)